

İletişim süreci yönetimi ile e-portfolio süreci yönetiminin karşılaştırılması

Comparison of communication process management to the e-portfolio process management

Esra Fıratlı¹

Received Date: 17 / 11 / 2015

Accepted Date: 21 / 03 / 2016

Öz

İletişim kavramının temeli, farklı amaçlarla iletişim kuran insanların varlığına dayanmaktadır. İletişim sürecine dahil olan birey, grup veya hedef kitle, kendisine gönderilen iletileri anlamlandırmaya çalışır. Teknolojik gelişmelerin de etkisiyle, hemen her alanda bilgi akışının yoğun olarak arttığı gözlemlenmektedir. Bu nedenle eğitim, özellikle de uzaktan eğitim, alanında hedef kitleyi oluşturan öğrenenler ile etkili iletişim kurabilmek gerekir. Çalışmada, iletişim ve eğitim kavramlarının süreç olma özellikleri ele alınmaktadır. İletişim ve eğitim süreçlerinin sağlıklı gelişimi ile devamlılığı, bu süreçlerin başarılı yönetilmesine bağlıdır. Bu doğrultuda, çalışmanın amacı, öğretmen adayları için uzaktan eğitim uygulaması olarak yararlanılan e-portfolio kullanım süreci yönetimini analiz etmektir. Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi'ne bağlı dört yıllık bir öğretmen yetiştirme programı olan İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı'nda, üçüncü ve dördüncü sınıfın güz döneminde "Topluma Hizmet" ve "Okul Deneyimi" uygulama dersleri bulunmaktadır. Araştırma kapsamında elde edilen veriler aracılığıyla, iletişim süreci yönetimi ile e-portfolio süreci yönetimini karşılaştırarak, yapılan yönlendirmelerin değerlendirilmesi hedeflenmektedir. Sonuç olarak; e-portfolio yönetimi sürecinin, iletişim süreci yönetimi ile benzerliklerinden yararlanmanın, iletişimin hızını ve kalitesini artırdığı gibi, karar verme süreçlerini de olumlu yönde etkilediği görülmüştür. Sistemin nasıl çalıştığı ve yönetildiği gözden geçirilirken, uygulamanın belirlenen eksikliklerini tamamlamaya yönelik öneriler geliştirilebilir.

Anahtar sözcükler: E-portfolio, iletişim süreci yönetimi, e-portfolio süreci yönetimi.

Abstract

Concepts of communication are based on the presence of people communicating for different purposes. An individual, a group or a target audience are involved in the communication process who try to make sense of messages sent. In almost all areas, it is observed that information flow is significantly increasing with the impact of technological developments. Therefore, for education, especially in the field of distance education, it is essential to communicate with learners who constitute the target audience. In this study, the concepts of communication and education are considered as ongoing processes. Healthy and continuous development of the communicational and educational processes depends on successful management of them. In this regard, the purpose of the study is to analyze the management of use of e-portfolio process utilized for distance education teacher candidates. "Community Service" and "School Experience" are practical courses available in fall semester of the junior and senior year of the IOLP (English Language Teaching Degree Program) which is a four-year teacher training program of Anadolu University Open Education Faculty. Through the data obtained with this study, by comparing the communication process management to the e-portfolio process management, evaluation of guidance is aimed. As a consequence, it has been observed that benefiting the similarities of the e-portfolio management process with communication process management increases the speed and quality of communication as well as it has a positive influence on the decision-making process. While analysing how the system works and is managed, suggestions can be developed to complete the deficiencies determined of the application.

Keywords: E-portfolio, the communication process management, the e-portfolio process management

¹Lecturer, PhD., Anadolu University, Distance Education Faculty ESKİŞEHİR/TURKEY, efiratli@anadolu.edu.tr

1. Giriş

1.1. İletişim süreci yönetimi

Tek yönlü bilgi aktarımına “iletim”, çift yönlü bilgi aktarımına ise “iletişim” adı verilmektedir. İletişim; insanların birlikte uyumlu bir şekilde çalışmalarını sağlayan “bağ” olarak nitelenebilir. İnsanlar belli iletişim tarzlarına bağlı olarak, belli iletişim ilişkilerine girmektedir. İletişim, Latince’de “com” ile, beraber, “unio” birlik ve “commun=ortak” anlamına gelen kök kelimelerden türetilmiştir. Bu nedenle iletişim kurulabilmesi için ortak kavramların ve sembollerin bulunmasına gereksinim duyulmaktadır. “Communication” yani iletişim kavramı, çok farklı alanlarda, farklı yönleriyle ve şekillerde tanımlanmaktadır.

İletişim “bilgiyi anlamlandırma ve paylaşma süreci” olarak tanımlanabilir. İletişim; duyguların, düşüncelerin, davranışların, tutumların, bilgi birikimlerinin ve deneyimlerin paylaşılma süreci olarak da tanımlanabilir. İletişim bir anlamda, insanlar arasında ortak görüş oluşturma süreci demektir. Başka bir tanımla, bireylerin ya da grupların, ortak bir anlayışa varmak amacıyla, birbirlerini etkilemek için ortaya koyduğu, her türlü davranışa iletişim denir. İletişim genellikle bir süreç olarak değerlendirilmektedir.

Aslında iletişim sürecini bir yerde başlayıp, bir yerde biten bir süreç olarak düşünmek yanıltıcı olur. Gerçekte süreç sonsuzdur (Windahl, McQuail, 2005: 34).

İletişim “alışveriş” olarak da tanımlanabilir. Bu tanımda bireyler aynı anda hem gönderici, hem de alıcı konumundadır. İletişim süreci en az üç temel unsurdan oluşmaktadır. İletişimin kaynağı veya gönderici, mesaj veya ileti yoğunluğu, alıcı veya hedef kitle. İletişim süreci; kaynağın istediği etkiyi yaratabilmek için, alıcıya iletmek üzere, mesajlar düzenlemesi şeklinde görülmektedir.

Şekil 1. İletişim sürecinin başlangıcı

Tanımlamaların hemen hepsi açık veya kapalı olarak iletişimi bir süreç olarak ele alır. İletişim; sürekli eylemler dizisini içeren bir süreçtir. Bu süreçte, iletişim değişen ve tekrarlanamayan karşılıklı ilişkiler olarak ortaya çıkar. İnsanlar, çevre-ler, beceriler, tutumlar, deneyimler, statüler ve duygular arasındaki karşılıklı ilişkiler, bir iletişimde kimine ne ve ne zaman yapacağını belirler. İletişim, ilişkilerde ve iletişim çabalarında süreklilik sağlar (Erdoğan, 2002: 33).

Şekil 2. İletişim Sürecinin Öğeleri

İletişim sürecinde duruma göre kaynak ya da alıcı olan katılımcılar; mesaj, mesaj yoğunluğunun iletiildiği kanal, mesaja cevap olan geribildirim, anlamı olan kodlama ve kod açımı öğeleri bulunmaktadır.

- **Kaynak (Gönderici):** Kaynak, iletişimi başlatan veya iletiyi gönderendir. İletişim ilk önce göndericinin zihnindeki düşüncelerle ortaya çıkar. Kaynak, sahip olduğu bilgiler ve tecrübeler doğrultusunda mesajlar oluşturur. Mesajı ilemeden önce onu "kod"lar. Kaynak duygu, düşünce veya bilgiyi kodlayarak, iletiler yardımıyla, kaynak sorumluluğuyla, en doğru kanalı kullanarak alıcıya ileten insan ya da kurumdur.

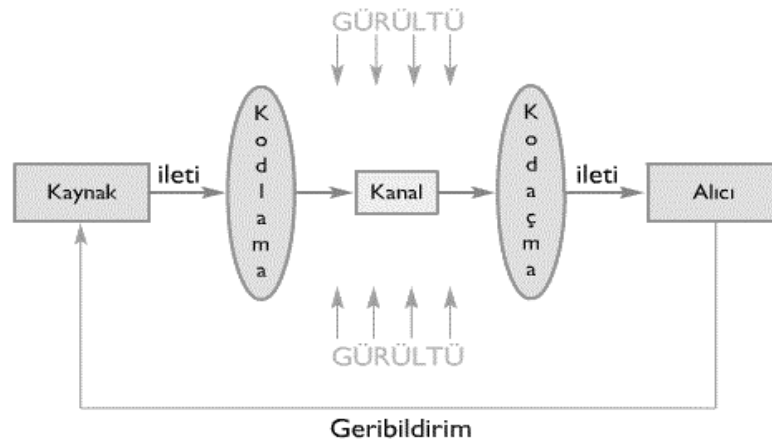
- **Kodlama:** İletişim sürecini başlatan kaynağın, hedef kitlesine aktarmak istediklerinin mesaj haline sokulması sürecidir. Kodlama, mesajın gönderileceği ortama, yani yüz yüze olmasına ya da internet gibi kitle iletişim araçlarının kullanılmasına bağlı olarak değişmektedir.

- **Mesaj:** Kaynağın aktarmak istediği düşünce ya da bilgilerin simgesel biçimidir. Mesajın etkili iletişimi sağlaması ve alıcın olumlu geribildirimde bulunması için bazı şartların yerine getirilmesi gerekir. Mesajın; hedef kitlenin ilgi alanlarına, amaçlarına ve ihtiyaçlarına uygunluğu önemlidir. Mesajın taşınması gereken en önemli özellik kullanılan dildir. Mesajda kullanılan dil; ortak, açık, net ve kesin bir nitelik taşınmalıdır. Mesajın içeriği ise yanlış yoruma yer bırakmayacak derecede anlaşılır olmalıdır.

- **Kanal:** İletişim sürecindeki kaynak kişi veya kurum tarafından seçilen, mesajın iletiildiği yol, araç, yöntem ve tekniklerdir. Etkin bir iletişim için kullanılan kanal, mesaja uygun olmalıdır. Mesajın bozulmadan iletilmesi, uygun bir kanal ya da kanalların seçimiyle mümkün olur. Bazı iletişim kanalları, geribildirim güçlendirebilir. Hangi kanalın seçileceği; iletişimin amaçları, hedef kitlenin özellikleri ile zaman ve mekânın sınırlılıklarına bağlı olarak değişir. İletişimde, kime, neyi, hangi amaçla iletmek istediğimiz ile kullanacağımız kanal arasında da bağlantılar bulunmaktadır.

- **Kod açımı:** Alıcının, gelen mesajın anlamını çözmesi işlemidir. İletişimin başarısı, mesajın alıcı tarafından kod açımının yapılabilmesine bağlıdır.

Şekil 3. İletişim Sürecinin Temel Öğeleri

- **Alıcı:** Kodlanan mesajı alarak, kodunu açan kişi ya da kişilerdir. İletişim sürecinin başarılı yönetilebilmesi için mesajın iyi kodlanması, alıcının mesajı doğru algılaması ve beklenen davranışı göstermeye istekli olması gerekir.

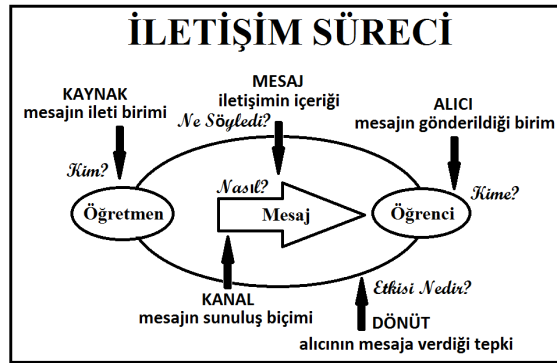
- Geribildirim: Dönüt, alıcı olarak nitelenen hedef kitlenin, kaynağa verdiği tepkidir. Geri bildirim; mesajın içeriğine göre olumlu ve olumsuz, mesajın biçimine göre de anlık ve gecikmeli olmak üzere ikiye ayrılır. Geribil-dirimsiz iletişim, "tek yönlü iletişim"dir. Geribildirim, bir tür kontrol mekanizması olarak kabul edilir. İletişim sürecinde alıcıya çok yönlü olarak kendini ifade etme olanağı verir. Diğer yandan kaynağın sorumluluklarını fark ederek kendini tanımasını ve gerektiğinde yaptıklarını değiştirmesini sağlar
- Gürültü: Mesajın algılanmasını zorlaştıran her durum gürültü olarak kabul edilmektedir. İletişim sürecini kesintiye uğratan veya engelleyen bütün faktörlerdir.
- Filtreleme: Algılama, hedef kitlenin kendine ulaşan mesajı değerlendirmesidir. Algılama bireyler arasında farklılıklar gösterebilir. Bireyin yaşam alanını oluşturan içsel ve dışsal faktörler, mesajları farklı yorumlamasına neden olabilir.
- Bağlam: İletişim sürecinin gerçekleştiği ve geliştiği ortamdır. İletişim sürecinde, birden fazla ortam paylaşılabilir.
- Toplayıcı Yankı: Kaynağın iletişim sürecine başlamadan, mesajlarını kod-lamadan önce hedef kitlesi hakkında bilgi toplamasıdır.

İletişim; sosyalleştirme, bilgi verme, eğitime ve ikna etme süreçlerini de kapsamaktadır. Bu nedenle iletişim süreci; karmaşık ve devingen özellikler taşıyan bir süreçtir.

1.2. E-Portfolyo Yönetimi Süreci

İletişim süreci yönetimi ile e-portfolyo süreci yönetimi karşılaştırıldığında, her iki sürecin sahip olduğu öğeler yapısal ve uygulama biçimleri açısından benzer özellikler göstermektedir. E-portfolyo yönetimi süreci, eğitim alanında geleneksel yaklaşımların yerine, uzaktan öğretim-eğitim sisteminin yararlandığı bir etkili iletişim süreci yönetimidir. E-portfolyo yönetim sürecinde öğretmen adayları (öğrenciler), uygulama öğretmenleri ve uygulama öğretim elemanları ile iletişim süreci yürütmelerinin yanı sıra, uygulama dersleri sitesini yöneten "koordinasyon birimi" ile de gerekli zamanlarda iletişim süreci paylaşmaktadır.

Şekil 4. İletişim Süreci Yönetimi ile Eğitim Süreci Yönetiminin Benzerlikleri

Öğretme-öğrenme sürecinde alıcı "öğrenci"dir. Öğretme-öğrenme sürecine bu zamana kadar edindiği yaşantı izleriyle, yetenekleriyle ve ihtiyaçlarıyla gelen öğrencisinin, birey olarak ihtiyaçlarını, dürtülerini, isteklerini anlayan, mesajlarını buna göre düzenleyip ileten öğretmenin, öğrencisiyle arasındaki iletişim daha etkin olacaktır (Gürcan ve Kuzu, 2011: 20-21).

Yönetim (managment/administration); saptanan amaca ya da amaçlara ulaşmak için, yürütülen işleri planlama ve bu planı uygulama sanatıdır. Saptanan amaca ulaşmak için; gerekli olan ihtiyaçlarla, kurumun kaynaklarını en uygun ve verimli bir biçimde, karşı karşıya getirme işidir. Bu nedenle, yönetim; a) saptanmış amaçlara sahiptir, b) belli bir plana dayanır, c) bir uygulamadır.

Ülkemizde 1982 yılından itibaren öğretmen yetiştirme görevini üstlenen eğitim fakülteleri, bir yandan sistemin ihtiyacı olan öğretmenlerin yetiştirilmesine katkı sağlarken, diğer yandan gerek nicel gerekse nitel yönden istenilen düzeye ulaşmakta zorlanmıştır. Bunun sonucu olarak bazı alanlarda ihtiyaçtan fazla öğretmen yetiştirilirken, İngilizce öğretmenliği gibi bazı alanlarda ihtiyaç duyulan sürede karşılanması mümkün olmayan öğretmen açığı ortaya çıkmıştır. Ülke gerçekleri göz önüne alındığında, kaliteden ödün vermeden istenilen sayıda ve sürede İngilizce öğretmeni yetiştirilebilmesi için, en rasyonel çözümün “uzaktan öğretim sistemi” ile yapılacak eğitim programı olduğuna karar verilmiştir.

İngilizce öğretmenliği lisans programı öğretmen adayları, kuramsal bilginin yanı sıra üçüncü ve dördüncü sınıftan itibaren Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı okullarda uygulama yaparak öğretmenlik deneyimi kazanmaktadırlar. Programın ilk iki yılı örgün (yüz yüze eğitim), son iki yılı ise tamamen uzaktan öğretim sistemi ile sağlanmaktadır. İÖLP’nda üçüncü sınıfta Güz ve Bahar dönemlerinde “Topluma Hizmet Uygulaması” dersi, dördüncü sınıfta ise; Güz döneminde “Okul Deneyimi1, Bahar döneminde “Öğretmenlik Uygulaması” dersleri e-portfolio desteği ile yürütülmektedir.

Uygulama derslerinin geleneksel sistemde değerlendirilmesi sürecinde yaşanan sorunların ortadan kaldırılması amacı ile İÖLP’nda 2008-2009 öğretim yılı ile birlikte e-portfolio sistemine geçilmiştir. AÖF, İÖLP web tabanlı e-portfolio sisteminde, karşılıklı belge paylaşımına olanak tanıyan ‘SharePoint’ yazılımı kullanılmıştır.

İÖLP’nın “Güz” ve “Bahar” dönemlerine kayıt yaptıran ülke genelindeki öğretmen adayları, e-portfolio portalını (<http://eportfolyo.iolp.anadolu.edu.tr>) ve program web sitesini (<http://aop.eogrenme.anadolu.edu.tr/İolp>) düzenli olarak ziyaret etmek ve takip etmek zorundadır.

Ders planlarının ve yansıtma raporlarının uygulama takvimine göre hazırlanan “İzlençe”de belirtilen tarihlerle örtüşecek şekilde, düzenli olarak “e-portfolio”ya yüklenmesi gerekmektedir. Hazırlanan her planın ve yansıtma raporunun sisteme gönderilmesi için, izlençede belirtilen tarihe uyulması şarttır. Tüm öğrencileri etkileyen genel bir sistemsel sorundan dolayı yükleme yapılamaması halinde, durum “İÖLP Koordinatörlüğü Koordinasyon Birimi” tarafından değerlendirilerek, ek süre verilebilecektir. Bu gibi durumlarda “öğretmen adayları” duyuruları takip etme yükümlülüğündedir.

2. Yöntem

Çalışmanın amacı; iletişim süreci yönetimi ile e-portfolio süreci yönetimini karşılaştırmaktır. Çalışma kapsamında, “İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı”nda, güz döneminde yer alan topluma hizmet ve okul deneyimi uygulamaları derslerinden, son sınıf öğrencilerinin stajyer öğretmen adayları olarak kayıt yaptırdıkları “okul deneyimi” dersindeki e-portfolio sürecine katılımları incelenmektedir. Araştırma nicel ve nitel veri analizleri ile mevcut durumu analiz etmektedir. Bu doğrultuda ulaşılan veriler ışığında e-portfolio yönetimi sürecinin etkinliği belirlenebilir.

2.1. Evren ve örneklem

Araştırmacı; araştırma problemindeki ve hipotezindeki nitelikleri açısından evrendeki değişken özellikleri doğru analiz edebilmelidir. Seçilen örneklem, evrende bulunan yapı ve içerikleri uygun oranda temsil edebilmelidir. Çalışmanın evrenini; İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı kaynak ve hedef kitesinin kullandığı e-portfolyo sisteminde, 2015-2016 öğretim yılı, 7. Dönem, “Topluma Hizmet Uygulamaları” ile “Okul Deneyimi” Güz uygulama derslerine kayıtlı olan 473 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Çalışmada örneklem olarak; Güz Dönemi “Okul Deneyimi” uygulama dersine kayıt yaptırarak, e-portfolyo şifreleri gönderilen 255 öğretmen adayı belirlenmiştir.

2.2. Sınırlılıklar

Araştırmada; iletişim süreci yönetimi ile e-portfolyo süreci yönetimi karşılaştırılırken, sürecin sadece kaynak, kodlama-kod açımı ve alıcı öğeleri arasındaki benzerlikler değerlendirilmiştir. Diğer süreç öğeleri araştırma kapsamı dışında bırakılmıştır. Araştırmada hedef kitle de öğretmen adaylarıyla sınırlandırılmıştır. Araştırmanın zaman sınırlılığı; “2-30 Kasım” tarihleri arasında, e-portfolyo süreci yönetiminin başlangıç dönemini analiz eden 1 aylık dönemi kapsamaktadır.

2.3. Çalışma grubu

Çalışma Grubu; e-portfolyoya erişim izinleri ve şifreleri olan 4 kişiden (sistem yöneticisi, program koordinatörü, program koordinatör yardımcılığı yapan öğretim elemanları) oluşmaktadır.

3. Bulgular

İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı Güz dönemi, “Okul Deneyimi” uygulama dersinin amacı, kuramsal temelli derslerde edinilen kazanımların gerçek ortamda uygulanması ve böylece öğretmen adaylarının dil ve öğretimi alan bilgisi ile öğretmenlik becerilerini geliştirmelerini sağlamaktır. Bu amaç doğrultusunda öğretmen adayları uygulama okullarında öğrencilerin dil gelişimlerini sağlayacak etkinlikleri planlayacak ve bunları sınıf içinde etkili bir şekilde sunacaklardır.

İÖLP, 2014-2015 Güz Dönemi üçüncü sınıfların “Topluma Hizmet Uygulamaları” dersi; 48 ilde, 72 okulda, e-portfolyoda ataması yapılan 237 öğretmen adayı, 91 uygulama öğretmeni ve 11 uygulama öğretim elemanı ile gerçekleştirilmiştir. 2015-2016 Güz Dönemi üçüncü sınıfların “Topluma Hizmet Uygulamaları” dersi; 50 ilde, 61 okulda, e-portfolyoda ataması yapılan 218 öğretmen adayı, 83 uygulama öğretmeni ve 7 uygulama öğretim elemanı ile yürütülmektedir. Programın, 23 ilde tek stajyer öğrencisi bulunmaktadır. İÖLP, 2014-2015 Güz Dönemi dördüncü sınıfların “Okul Deneyimi” dersi; 62 ilde, 76 okulda, e-portfolyoda ataması yapılan 521 öğretmen adayı, 152 uygulama öğretmeni ve 112 uygulama öğretim elemanı ile gerçekleştirilmiştir. 2015-2016 Güz Dönemi dördüncü sınıfların “Okul Deneyimi” dersi; 58 ilde, 64 okulda, e-portfolyoda ataması yapılan 255 öğretmen adayı, 94 uygulama öğretmeni ve 51 uygulama öğretim elemanı ile yürütülmektedir. Programın, 25 ilde tek stajyer öğrencisi bulunmaktadır.

Tablo 1. 2015-2016 İÖLP'nin E-portfolyodaki güz dönemi okul deneyimi uygulama dersine ait rakamlar

Şehir	Okul	Öğretmen	Öğrenci	Danışman	Şehir	Okul	Öğretmen	Öğrenci	Danışman
Adana	1	3	7	2	İstanbul(Anadolu)	1	4	11	3
Adıyaman	1	1	1	1	İstanbul(Avrupa)	2	7	27	3
Afyonkarahisar	1	1	2	1	İzmir	1	2	13	3
Aksaray	1	1	1	1	Kahramanmaraş	1	1	3	2
Amasya	1	1	1	1	Karaman	1	1	1	1
Ankara	1	3	17	4	Kayseri	1	1	3	1
Antalya	1	3	10	2	Kırıkkale	1	1	2	1
Artvin	1	1	1	1	Kocaeli	1	1	4	2
Aydın	1	1	1	1	Konya	1	2	7	2
Balıkesir	1	1	5	2	Kütahya	1	1	1	1
Bayburt	1	1	1	1	Malatya	1	1	2	2
Bilecik	1	1	1	1	Manisa	1	1	3	1
Bingöl	1	1	1	1	Mersin	2	2	7	3
Bolu	1	1	1	1	Muğla	1	1	3	1
Burdur	1	1	1	1	Nevşehir	1	1	3	2
Bursa	1	2	8	2	Ordu	1	1	1	1
Çorum	1	1	1	1	Osmaniye	1	3	4	2
Denizli	1	1	5	1	Rize	1	1	1	1
Düzce	1	1	1	1	Sakarya	1	1	1	1
Edirne	1	1	1	1	Samsun	1	1	2	2
Elazığ	1	1	1	1	Siirt	1	1	3	2
Erzincan	1	1	2	1	Şanlıurfa	1	1	1	1
Erzurum	1	1	2	1	Tekirdağ	1	1	3	3
Eskişehir	4	8	44	10	Tokat	1	1	1	1
Gaziantep	1	1	2	1	Trabzon	1	1	4	2
Gümüşhane	1	1	1	1	Tunceli	1	1	1	1
Hakkâri	1	1	1	1	Uşak	1	1	2	1
Hatay	1	3	8	2	Van	1	1	1	1
İğdır	1	1	1	1	Zonguldak	1	1	4	1
Isparta	1	1	3	2					

4. Tartışma ve sonuç

İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı'nda 4. Sınıf, Güz Döneminde yer alan "Okul Deneyimi" uygulama dersi öğretmen adaylarının, gerçek sınıf ortamında öğretmenlik yapmaya alışma

aşamasıdır. Bu ders kapsamında, öğretmen adayları e-portfolyoda atandığı okullardaki uygulama öğretmenleri ile dönem boyunca her hafta stajyerlik yapmaktadır.

Okul Deneyimi dersi; öğretmen adaylarının uygulama yapacağı okullarda öğrenme-öğretme sürecinde aktif olarak yer alarak, iletişim kurma, sınıf yönetiminde etkili olabilme, gözlem yapabilme, etkinlikler planlayabilme, öğrencilerin çalışmalarını değerlendirebilme ve hazırladığı etkinlikleri uygulama becerilerini geliştirebilmeleri amacıyla planlanan bir derstir.

Okul Deneyimi dersi izlencesine göre “Güz Dönemi” başlangıcında yapılacak işler şunlardır; Akademik takvimin ilk haftası olan 2 Kasım 2015 tarihinde, öğretmen adaylarının güz dönemindeki çalışmalarına yönelik okul, uygulama öğretmeni ve uygulama öğretim elemanı atamaları İÖLP web sitesinden duyurulmaktadır. 3-6 Kasım tarihlerinde öğretmen adayları staj yapacakları okullara giderek, uygulama öğretmenleri ile tanışmaktadır. Uygulama öğretmeni; haftalık ders programı kapsamında, her öğretmen adayının toplam 5 saatlik gözlem, değerlendirme ve uygulama becerileri kazanacağı haftalık ders programını belirler. E-portfolyo şifreleri ile sisteme giriş yapan öğretmen adayları, sistemde yer alan “Okul Deneyimi Uygulama Programı” ve “Okul Deneyimi Haftalık Ders Programı”nı hazırlayarak (<http://eportfolyo.iolp.anadolu.edu.tr>) adresine göndermek durumundadır. 9-13 Kasım tarihlerinde uygulama öğretmenlerini ve sınıflarını gözlemlemektedir. 16 Kasım tarihinde 1. Ders Planlarını e-portfolyoya göndermek yükümlülüğündedir. 23-27 Kasım tarihlerinde 1. Ders Planlarını staj gördükleri okul ve sınıflarında, uygulama öğretmenlerinin gözetiminde uygulayarak, ders anlatmaktadırlar. 29 Kasım tarihinde ise, 1. Yansıtma Raporunu e-portfolyoya yükleyerek, uygulama öğretim elemanlarının yansıtma raporlarını almaktadırlar.

İÖLP’nda öğretmen adaylarının uygulama çalışmalarını yönlendirebilmek ve akademik disiplin kazanmalarını destekleyebilmek açısından “e-portfolyo” sisteminden yararlanılmaktadır. Yabancı dil eğitimi gibi aktif ve dinamik bir öğrenme ortamı, teknolojik olanakları en etkin şekilde kullanma ihtiyacı göstermektedir. Öğretmen adayları e-portfolyo kullanımında ortaya çıkabilecek çeşitli soruları ve sorunları ile ilgili olarak, iolpmerkez@anadolu.edu.tr adresinden elektronik posta yolu ve Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi İÖLP’na ait iç ve dış hatta ait telefon numaralarından koordinasyon birimine ulaşarak, bilgilendirmeler alabilirler.

1. Hafta (2-8 Kasım): 153 öğretmen adayı e-portfolyoya girdi, 102 öğretmen adayı girmedi,
2. Hafta (9-15 Kasım): 166 öğretmen adayı e-portfolyoya girdi, 89 öğretmen adayı girmedi,
3. Hafta (16-22 Kasım): 199 öğretmen adayı e-portfolyoya girdi, 56 öğretmen adayı girmedi,
4. Hafta (23-29 Kasım): 220 öğretmen adayı e-portfolyoya girdi, 35 öğretmen adayı girmedi.

Öğrencilerin güz dönemi boyunca uzaktan eğitim platformu olarak kullanılan e-portfolyoyu etkin biçimde kullanması gerekmektedir. Şifreleri kendilerine gönderilen öğretmen adaylarının Kasım ayında sisteme girme sayıları ve yüzdeleri “Okul Deneyimi” uygulama dersi bazında belirlenmiştir. E-portfolyo ataması yapılan toplam 255 öğretmen adayının 1. Hafta: %60.0’ı, 2. Hafta: %65.1’i, 3. Hafta: %78.0’ı, 4. Hafta: %86.3’ü sisteme girebilmiştir. Sisteme giriş yüzdelerinin giderek artması, öğretmen adaylarının şifrelerini doğru kullanmaları ve dosyalarını doğru yere yüklemeleri uyarılarıyla sağlanmıştır. Öğretmen adaylarının, e-portfolyo süreci yönetimi ile farklı kaynaklar (koordinasyon birimi, uygulama öğretmenleri ve uygulama öğretim elemanları) tarafından yönlendirilerek, mesleki gelişimlerine katkıda bulunulması amaçlanmıştır.

Nicel araştırmalarda ortaya çıkan veriler güvenilir olarak değerlendirilmektedir. Nitel araştırmalarda ise, çalışma konusunun odaklandığı karşıtlıklar ya da benzerlikler arasındaki değişkenleri

Fıratlı, E. (2016). Comparison of communication process management to the e-portfolio process management. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 2 (3), 763-773.

birbirine bağlayan süreçler de incelenmektedir. Bu sayede daha detaylı değerlendirmelerde bulunulabilir.

E-portfolyo yönetimi sürecinin, iletişim süreci yönetimi ile benzerliklerinden yararlanmak, iletişimin hızını ve kalitesini arttırdığı gibi, karar verme süreçlerini de olumlu yönde etkileyebilir. Bir süreci en iyi bilen, o sürecin işleyişinden haberdar olan, o süreçte çalışan ve planlayan kişilerdir. Sürecin nasıl iyileştirileceğini de en iyi o kişiler belirleyebilir. Başarılı süreç yöneticileri, sistem katılımcıları ile iletişime geçerek, ortaya çıkan sorunları anlamaya çalışmalıdır. E-portfolio yönetimi sürecinin etkinliği için, önerilere açık ve teşvik edici olunmalıdır. Sistemin nasıl çalıştığı ve yönetildiği gözden geçirilirken, uygulamanın belirlenen eksiklikleri tamamlanabilir. Uygulama derslerindeki mevcut durum analiz edilirken, e-portfolio sisteminde gerçekleştirilen çalışmalar doğrultusunda ortaya çıkan yeni ihtiyaçlar da belirlenebilir. E-portfolio sistemi kaynaklarının etkin ve verimli biçimde kullanılabilmesi için, yeni uygulama çalışmaları yapılmalıdır ve yeni projeler geliştirilmelidir.

Kaynakça

- Altunay, D. (2011). *Uzaktan İngilizce Öğreniminde E-öğrenme*, Birim Balcı Demirci, Gonca Telli Yamamoto, Uğur Demiray (Ed.), Türkiye’de E-Öğrenme-Gelişmeler ve Uygulamalar içinde, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Aydın, B. (2011). *Yabancı Dil Öğretiminde Eşzamanlı (Senkron) Sınıf*, Birim Balcı Demirci, Gonca Telli Yamamoto, Uğur Demiray (Ed.), Türkiye’de E-Öğrenme-Gelişmeler ve Uygulamalar içinde, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Barbera, E. (2009). *Mutual Feedback in E-portfolio Assessment: An Approach to The Netfolio System*. *British Journal of Educational Technology*. 40(2), 342-357
- Caner, M. (2012). *Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Öğretmen Adayı Kitabı*, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, s.13.
- Erdoğan, İ. (2002). *İletişimi Anlamak*, Ankara, Erk Yayınları.
- Fiske, J. (2003). *İletişim Çalışmalarına Giriş*, Ankara, Bilim ve Sanat Yayınları.
- Geray, H. (2003). *İletişim ve Teknoloji*, Ankara, Ütopya Yayınevi.
- Gülbahar, Y., Köse, F. (2006). *Öğretmen Adaylarının Değerlendirme için Elektronik Portfolyo Kullanımına İlişkin Görüşleri*, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, cilt: 39, sayı: 2, 75-93.
- Gültekin, M. (1993). *Öğretmen Adayları İçin Uygulama Modelleri*, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 25(2).
- Gürcan, A., Kuzu, A. (2011). *İngilizce Öğretmenliğinde Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı-I*, Hatice Ferhan Odabaşı (Ed.), Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, s. 14-21.
- Hakan, A., Özgür, A.Z., Kara, E., Kürüm, D., Özkanal, B. (2004). *Açıköğretim Sistemi Lisans Programlarının Değerlendirilmesi*, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Işık,H., Evin, İ. (2005). *Öğretmenlik Uygulaması Etkinlikleri ve Uygulama Okulları ile İlişkiler*, Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi, Sayı 3, 30.
- İstifçi, İ. (2011). *Anadolu Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı Son Sınıf Öğrencilerinin E-öğrenme Ortamı Olarak Web 2.0 Araçlarından Haberdarlıkları*, Birim Balcı Demirci, Gonca Telli Yamamoto, Uğur Demiray (Ed.), Türkiye’de E-Öğrenme-Gelişmeler ve Uygulamalar içinde, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Yayınları.

- İnceoğlu, M. (2000). *Tutum, Algı, İletişim*, Ankara, İmaj Yayınevi.
- Kaya, S. (2011). *E-Portfolyo Uygulaması*, Özlem Melek Kaya (Ed.), Öğretmenlik Uygulaması içinde, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Keçik, İ. (2012). *Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Öğretmen Adayı Kitabı*, İlknur Keçik, Belgin Aydın, Fatma Hülya Özcan (Ed.), Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, s.5.
- Kuş, E. (2007). *Nicel-Nitel Araştırma Teknikleri*, Ankara, Anı Yayıncılık.
- Mattelart, A. M. (1998). *İletişim Kuramları Tarihi*, (Çev: M. Zıllıoğlu), İstanbul, İletişim Yayınları.
- McQuail, D and Windahl, S. (2005). *İletişim Modelleri-Kitle İletişim Çalışmalarında*, (Çev: K. Yumlu), İkinci Baskı, Ankara, İmge Kitabevi.
- Moore, M, Kearsley, G. (2012). *Distance Education: A System Wiew of Online Learning*, Third Edition. Belmont, CA: Wadsworth.
- Mutlu, E. (1997). *İletişim Sözlüğü*, Ankara, Ark Yayınları.
- Okçabol, R. (2005). *Öğretmen Yetiştirme Sistemimiz*, Ankara, Ütopya Yayınevi.
- Özcan, H. (2011). *İngilizce Öğretmenliğinde Topluma Hizmet Uygulamaları*, Eskişehir, Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Somuncuoğlu, D. (2005). *Türkiye'de ve Dünya'da Uzaktan Eğitim Uygulamaları*, *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Yıl:9, Sayı 3, s.89.
- Tutal, N. (2005), *Küreselleşme-İletişim-Kültürlerarasılık*, Kırmızı Yayınları, İstanbul.
- Windahl, S., and McQuail, D., (2005). *İletişim Modelleri*, (Çev: K. Yumlu), Ankara, İmge Kitabevi.

Extended abstract in English

Concepts of communication are based on the presence of people communicating for different purposes. An individual, a group or a target audience are involved in the communication process who try to make sense of messages sent. In almost all areas, it is observed that information flow is significantly increasing with the impact of technological developments. Therefore, for education, especially in the field of distance education, it is essential to communicate with learners who constitute the target audience. In this study, the concepts of communication and education are considered as ongoing processes. Healthy and continuous development of the communicational and educational processes depends on successful management of them. In this regard, the purpose of the study is to analyze the management of use of e-portfolio process utilized for distance education teacher candidates. "Community Service" and "School Experience" are practical courses available in fall semester of the junior and senior year of the IOLP (English Language Teaching Degree Program) which is a four-year teacher training program of Anadolu University Open Education Faculty. Through the data obtained with this study, by comparing the communication process management to the e-portfolio process management, evaluation of guidance is aimed.

Generally, communication is considered as a process. Communication process can be seen as organizing messages delivered to the recipients in order to create the desired effect of the source. The communication process consists of at least three key elements. The source or sender of communication, message and message density, recipients or target group. Communication comprises socializing, informing, educating and convincing processes, as well. Thus, communication process is a process which has complex and dynamic features. When the communication process management and e-portfolio process management are compared, both processes have similar features in terms of structural and implementation forms. E-portfolio management process can be considered as an effective communication process management system that uses distance learning and education, as well. In the e-portfolio management process benefited in distance education; they communicate with prospective teachers (students), practice teachers and practice instructors as well as they communicate with the "coordination unit" manages the site of application classes if necessary.

The "e-portfolio" system is benefited in order to guide the application studies of prospective teachers and support them to get academic experience in ELT program. Foreign language education which is such an active and dynamic learning environment, is required to use the technological opportunities with the most effective manner.

Under this study, the participation to the e-portfolio process in the "school experience" course of the students in final years of "English Language Teaching Program" in the fall, registered as trainee teachers are analysed. The research analyses the current state using qualitative and quantitative data analysis.

As a consequence, it has been observed that benefiting the similarities of the e-portfolio management process with communication process management increases the speed and quality of communication as well as it has a positive influence on the decision-making process. While analysing how the system works and is managed, suggestions can be developed to complete the deficiencies determined of the application.